

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Tos/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720010611
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emil Dubňanský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8720010611.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Dubňanského a sudcov JUDr. Petra Farkaša a JUDr. Rastislava Vargu, PhD., L.L.M., MBA na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20. decembra 2022, v trestnej veci ods. A. B. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zákona, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Poprad zo dňa 25. júla 2022 sp. zn. 5T/50/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. poriadku z r u š u j e napadnuté uznesenie.

Podľa 419 ods. 1 Tr. poriadku a § 52 ods. 1 Trestného zákona súd vyslovuje, že ods. A. B., nar. XX.X.XXXX v C., sa v skúšobnej dobe podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom uloženej mu rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T/50/2020 zo dňa 15.02.2021, právoplatného dňom 15.02.2021 n e o s v e d č i l a trest odňatia slobody vo výmere 36 /tridsaťšesť/ mesiacov v y k o n á .

Podľa § 52 ods. 5 Trestného zákona za použitia § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zákona odsúdeného A. B. na výkon trestu odňatia slobody z a r a d ť u j e do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Poprad zo dňa 25. júla 2022 sp. zn. 5T/50/2020 bolo podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona vyslovené, že ods. A. B., nar. XX.X.XXXX v C. sa v skúšobnej dobe uloženej mu rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T 50/2020 zo dňa 15.2.2021, právoplatného dňom 15.2.2021 neosvedčil a trest odňatia slobody uložený mu podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona vo výmere 36 /tridsaťšesť/ mesiacov vykoná.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona súd prvého stupňa odsúdeného na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote opravný prostriedok označený odsúdeným ako odvolanie, v ktorom žiada krajský súd o zrušenie rozsudku, ktorý vydal okresný súd a rozhodol o jeho žiadosti. Nakoľko má 8 detí a jeho družka je momentálne v zlom zdravotnom stave a bojí sa hlavne o deti, chce požiadať o prehodnotenie rozhodnutia a dať mu možnosť, aby mu tá podmienka naďalej plynula. Mrzí ho, že sa dopustil tejto trestnej činnosti, ale sľubuje, že do budúca sa už nedopustí ničoho zlého ani trestného. Bojí sa strašne o deti, nechce ich stratiť, preto žiada, aby bolo vyhovené jeho žiadosti, za čo vopred ďakuje.

V ďalšom podaní doručeného dňa 03.08.2022 Okresnému súdu Poprad, odsúdený požiadal o odňatie veci podľa § 23 ods. 1 a prikázanie do iného kraja a to z dôvodu, že dňa 25.07.2022 mal hlavné pojednávanie o premene podmienky, ktorú mu sudkyňa premenila aj napriek tomu, že sama ho oboznámila, že či si má zvoliť advokáta, ale on nemal finančné prostriedky, tak jej na výzvu napísal, aby mu ho zvolili ex offo, nakoľko sa nachádza vo výkone trestu a podľa Trestného poriadku, ak sa nachádza

vo výkone trestu, tak má právo na povinnú obhajobu. Sudkyňa sa vôbec nezaoberala tým, aby mu bol zvolený obhajca aj napriek tomu, že písomnou formou ju o to požiadal. Obracia sa preto na Najvyšší súd, lebo už nemá dôveru voči okresnému súdu a aj Krajskému súdu v Prešove. Odsúdili ho aj bez prítomnosti advokáta, čím mu porušili jeho základné práva na jeho povinnú obhajobu. Preto žiada, resp. prosí, aby bola jeho vec odňatá a prikázaná do iného kraja, pretože bol odsúdený aj bez advokáta, čo Trestný zákon a poriadok nedovoľuje.

Z vyjadrenia prokurátora vo vzťahu k sťažnostným námietkam týkajúcich sa povinnej obhajoby vyplýva, že zo strany súdu boli zachované všetky procesné práva odsúdeného, pričom v prípade jeho osoby sa nejednalo o prípad povinnej obhajoby v zmysle § 38 ods. 1 Tr. poriadku. Napadnuté uznesenie považuje v celom rozsahu za správne a zákonné a sťažnosť odsúdeného navrhuje zamietnuť, pričom poukazuje na odôvodnenie uznesenia, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil.

Krajský súd na podklade takto podanej sťažnosti odsúdeného podľa § 192 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia, a dospel k záveru, že v danej veci je potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vzhľadom na skutočnosť právoplatného odsúdenia za úmyselný majetkový trestný čin a právoplatných postihnutí ods. A. B. za ďalšie protispoločenské konania majúce znaky priestupkov mal okresný súd za to, že odsúdený nevyhovел podmienkam podmiennečného odsúdenia, pretože v skúšobnej dobe spáchal ďalší úmyselný trestný čin a 2 iné protispoločenské konania a súčasne za to, že odsúdený sa v pôvodnej skúšobnej dobe neosvedčil a že trest odňatia slobody uložený mu ako trest podmiennečný vo výmere 36 mesiacov vykoná v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, keďže pred spáchaním skutku v období posledných 10-tich rokov bol vo výkone trestu odňatia slobody. Sú prvého stupňa nezistil žiadne relevantné skutočnosti svedčiace pre zákonnú možnosť rozhodnúť v zmysle ustanovenia § 50 ods. 4 písm. a/ až písm. c/ Trestného zákona a to aby súd odsúdenému ustanovil buď probačný dohľad alebo aby mu predĺžil skúšobnú dobu, resp. aby odsúdenému ustanovil doteraz neuložené obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a ods. 4 Trestného zákona i s poukazom na to, že ods. A. B. napriek hrozbe premeny trestu odňatia slobody pokračoval v páchaní úmyselnej trestnej činnosti a úmyselnom protispoločenskom konaní, za ktoré bol tak právoplatne odsúdený ako aj právoplatne postihnutý, čo objektívne vylučuje výnimočnú možnosť súdu rozhodnúť zákonom dovoleným alternatívnym spôsobom v zmysle § 50 ods. 4 Trestného zákona, ktorého sa odsúdený domáhal.

V prieskumnom konaní sťažnostný súd zistil, že odsúdený A. B. bol rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/50/2020 zo dňa 15.02.2021, právoplatný tým istým dňom, uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zákona na skutkovom základe tam uvedenom, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody na 36 mesiacov, výkon ktorého bol podmiennečne odložený a zároveň uložený probačný dohľad nad jeho správaním a určená skúšobná doba vo výmere 36 mesiacov. Súčasne boli odsúdenému uložené tam uvedené povinnosti na náhradu škody poškodeným. Skúšobná doba začala plynúť dňa 16.02.2021 a uplynula by dňa 15.02.2024. Pokiaľ ide o uložený probačný dohľad, zo spisového materiálu je zrejmé, že jeho výkon odsúdenému nebol nariadený, a teda nebol vedený v súdnom registri „Pr“.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Poprad sp. zn. 0T/138/2021 vyplýva, že rozsudkom pod hore uvedenom spisovou značkou zo dňa 24.01.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6To/8/2022 zo dňa 20.04.2022, bol A. B. uznaný za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. d/ Trestného zákona, za skutok ktorý spáchal dňa 18.12.2021, za čo mu bol uložený nepodmiennečný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a povinnosť nahradiť škodu pošk. D. C..

Podľa § 52 ods. 1 Trestného zákona ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život, dodržiaval podmienky probačného dohľadu a splnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmiennečný trest odňatia slobody, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby. Výnimočne môže súd, vzhľadom na okolnosti prípadu, ponechať probačný dohľad v platnosti, hoci odsúdený svojím konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže

a) primerane predĺžiť probačný dohľad, nie však viac ako o dva roky, pričom nesmie prekročiť hornú hranicu probačného dohľadu ustanoveného v § 51 ods. 2,

b) uložiť doteraz neuložené primerané obmedzenia alebo povinnosti, alebo

c) nariadiť kontrolu uložených primeraných obmedzení alebo povinností technickými prostriedkami, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu a ak takáto kontrola nebola doposiaľ nariadená.

Podľa § 52 ods. 2 Trestného zákona, ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 1 bez toho, že by na tom mal odsúdený vinu, má sa za to, že sa odsúdený osvedčil.

Podľa § 52 ods. 3 Trestného zákona, rovnako sa má za to, že sa odsúdený osvedčil, ak súd do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 1 bez toho, že by odsúdený mal na tom vinu v prípade, ak sa proti odsúdenému vedie v skúšobnej dobe trestné stíhanie pre iný trestný čin.

Podľa § 52 ods. 5 Trestného zákona, ak súd premení podmienkový trest odňatia slobody na nepodmienečný trest odňatia slobody, rozhodne zároveň o spôsobe výkonu trestu.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, rozhodne vo veci sám.

Sťažnostný súd predovšetkým konštatuje, že v konaní predchádzajúcom napadnutému uzneseniu nezistil žiadne vážne procesné vady, ani porušenie práva odsúdeného na obhajobu. V zmysle § 38 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý upravuje povinnú obhajobu vo vykonávacom konaní, pobyt odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody nie je, na rozdiel od prípravného konania a konania pred súdom, dôvodom pre povinnú obhajobu, a preto nedošlo k porušeniu práva odsúdeného na obhajobu, ak odsúdený nebol zastúpený obhajcom.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je preto nepochybné, a ako to správne konštatoval aj okresný súd, že odsúdený počas skúšobnej doby podmienkového odsúdenia s probačným dohľadom nevedol riadny život, keďže sa počas jej plynutia dopustil úmyselnej trestnej činnosti, za ktorú mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Podmienečné odsúdenie tak v jeho prípade zjavne nespĺnilo svoj účel a odsúdený vlastným zavinením vytvoril zákonné podmienky pre nariadenie výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 52 ods. 1 Tr. zákona.

Jedným zo základných znakov vedenia riadneho života je aj dodržovanie právneho poriadku. Ak podmienčne odsúdený v skúšobnej lehote závažným spôsobom poruší právne normy, najmä tým, že spácha úmyselný trestný čin, svedčí to spravidla o tom, že sa neosvedčil, že podmienkové odsúdenie nespĺnilo svoj cieľ a že podmienčne odložený trest treba vykonať. (R 19/1976). Spáchanie úmyselného trestného činu v skúšobnej dobe podmienkového odsúdenia za úmyselný trestný čin spravidla nasvedčuje určitému vnútornému vzťahu medzi minulým trestným činom a trestným činom spáchaným v skúšobnej dobe, najmä ak opakovanie úmyselnej trestnej činnosti nebolo len výsledkom náhodného zhluku nepriaznivých okolností, ale prejavom negatívneho postoja obvineného k dodržiavaniu spoločenských noriem.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno nesporne konštatovať, že odsúdený A. B. počas plynutia skúšobnej doby podmienkového odsúdenia nevyužil možnosť, ktorá mu podmienkovým odsúdením bola daná a zjavne v skúšobnej dobe nevedol riadny život. Odsúdený hoci dostal od súdu možnosť preukázať, že povedie riadny život, že dokáže rešpektovať právne predpisy tejto spoločnosti, hrubým spôsobom ignoroval túto možnosť a šancu a počas plynutia skúšobnej doby podmienkového odsúdenia sa dopustil ďalšej trestnej činnosti úmyselnej povahy, za ktorú bol aj právoplatne odsúdený. Z uvedeného je zrejmé, že podmienkovým odsúdením nebol u neho naplnený účel tohto inštitútu a za tejto situácie neprichádza do úvahy iné rozhodnutie ako o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmienkového odsúdenia a o nariadení výkonu trestu odňatia slobody, ktorého výkon bol odsúdenému pôvodne podmienčne odložený. Za zmienku stojí aj to, v súvislosti s hodnotením osoby odsúdeného, že podľa odpisu z registra trestov má v ňom odsúdený 10 záznamov, prevažne za majetkovú trestnú činnosť a teda sa nejedná o osobu, ktorá by sa dostala do rozporu so zákonom po prvýkrát. Odsúdený A. B. bol taktiež viackrát vo výkone trestu odňatia slobody a to dokonca aj preto, že sa neosvedčil v skúšobnej

dobe podmieneného odsúdenia. Odsúdený si tak musel veľmi dobre uvedomovať, že páchanie ďalšej protiprávnej činnosti bude mať za následok prijatie účinných trestnoprávnych opatrení voči nemu. Odsúdený teda nevyužil možnosť danú mu zo strany štátu, aby svojim riadnym životom počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia preukázal polepšenie.

Sťažnostný na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, dôkazy vykonal zákonným spôsobom, správne ich vyhodnotil a dospel k vecne správne záveru, avšak dopustil sa formálneho pochybenia, keď rozhodol podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona, hoci mal správne rozhodovať podľa § 52 ods. 1 Trestného zákona, keďže sa jednalo o premenu podmieneného trestu s probačným dohľadom. V zmysle uvedeného sťažnostný súd podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a na základe dôkazov vyčerpávajúco a zákonne vykonaných súdom prvého stupňa sám rozhodol vo veci obdobným spôsobom, avšak s použitím § 52 ods. 1 a nasl. Trestného zákona.

Krajský súd následne v súlade s ustanovením § 52 ods. 5 Tr. zákona rozhodol aj o spôsobe výkonu trestu. Vzhľadom na to, že odsúdený bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin (trestný rozkaz Okresného súdu Poprad sp. zn. 4T/91/2012 zo dňa 19.07.2012), sťažnostný súd zaradil odsúdeného na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

K žiadosti odsúdeného sťažnostný súd konštatuje, že nebolo možné ponechať podmienené odsúdenie v platnosti a predĺžiť skúšobnú dobu podmieneného odsúdenia a probačný dohľad, pretože neboli splnené ani materiálne podmienky uvedené v citovanom ustanovení § 52 ods. 1 Trestného zákona. Z tohto je zrejmé, že musí byť splnená podmienka výnimočnosti v zmysle uvedenia takých okolností, ktoré sa vymykajú z rámca bežných okolností. Odsúdený neuviedol žiadne také neobvyklé skutočnosti (okrem počtu detí a údajnej choroby družky), ktoré by bolo možné vyhodnotiť v uvedenom zmysle a práve len na ich podklade vyhovieť jeho návrhu.

Ohľadne žiadosti odsúdenie o odňatie veci Krajskému súdu v Prešove a jej prikázanie inému krajskému súdu, sťažnostný súd dáva do pozornosti Zbierku stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 4/2021. V tam uvádzanom stanovisku k zjednoteniu výkladu ust. § 23 Tr. poriadku je uvedené, že medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku patrí aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z vykonávania úkonov trestného konania. Rozhodujúcou je v tomto smere existencia niektorého z dôvodov vylúčenia podľa § 31 Trestného poriadku, ktorý musí byť daný u všetkých sudcov príslušného súdu, resp. v prípade krajského súdu u všetkých sudcov dotknutého kolégia. Preto ak sa podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti vznesenej voči konkrétnemu sudcovi, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku, nekoná, a teda takáto námietka nie je spôsobilá vyvolať konanie o vylúčení ani konkrétneho (jednotlivého) sudcu, o to viac nie je potrebné konať ani o návrhu na odňatie a prikázanie veci, ktorý je založený len na takejto procesne neúčinnnej námietke zaujatosti smerujúcej voči všetkým sudcom príslušného súdu (argumentum a minori ad maius). Túto skutočnosť je však nevyhnutné procesne zaznamenať, aby bolo zrejmé, že takýto návrh na odňatie a prikázanie veci nezostal nepovšimnutý. Pokiaľ v takejto situácii predloží príslušný súd návrh na odňatie a prikázanie veci najbližšie spoločne nadriadenému súdu, ten mu ho bez rozhodnutia vráti.

Z podanej žiadosti odsúdeným krajskému súdu nevyplynuli pritom žiadne dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku, pričom nosným dôvodom pre takýto postup odsúdeného bolo neustanovenie obhajcu ex offa, pretože mal za to, že v jeho prípade ide o povinnú obhajobu. Sťažnostný súd už vyššie uviedol a vysvetlil, že v danom prípade sa nejednalo o prípad povinnej obhajoby spadajúci pod právny režim § 38 ods. 1 Tr. poriadku. Zároveň odsúdený zavádza, ak uvádza, že písomne požiadal konajúcu sudkyňu okresného súdu o ustanovenie obhajcu. V spisovom materiáli sa žiadne takéto podanie od odsúdeného nenachádza a ani na verejnom zasadnutí ods. A. B. o ustanovenie obhajcu výslovne nepožiadala. Z uvedených dôvodov preto sťažnostný súd nepredložil návrh odsúdeného Najvyššiemu súdu SR, pretože uvedená námietka na vylúčenie sudcov trestnoprávneho úseku nie je spôsobilá vyvolať konanie o vylúčenie týchto sudcov Krajského súdu v Prešove.

To boli podstatné dôvody, pre ktoré krajský súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie bolo prijaté jednohlasne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je
prípustný.